

Віктор АНДРУЩЕНКО,

*доктор філософських наук, професор,
президент Асоціації ректорів
педагогічних університетів Європи,
ректор НПУ імені М.П. Драгоманова*

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА – МІЖНАРОДНА ЯКІСТЬ ОСВІТИ

У 2014 році Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова святкує свій 180-річний ювілей. Така історія засвідчує поважну традицію університетської академічної освіти й науки.

Сьогодні бурхливе зростання наукових знань, обвальний потік інформації, що лавиною накопчується на суспільство, інформаційний бум стають головними факторами виробництва, як матеріального, так і духовного та делегують сучасним університетам нові завдання. Адже саме знання, інтелект, інформація утверджуються як основний агент соціальних і політичних змін. Хто має відчутти й розпізнати ці процеси першим, а тому першим відшукати й реалізувати відповідь, адекватну потребам практики? Безумовно – вчитель. Уміння жити й працювати в потоці інформації, володіння комп'ютером, здатність передати це вміння учням, одні з головних вимог до нового учителя інформаційної епохи.

Педагогічний університет має стати першим і основним осередком інформатизації освіти саме тому, що інформаційні технології в ньому вивчає майбутній вчитель не тільки і не скільки «для себе», скільки «для передачі іншим» – дітям, учням, студентам, зберігши при цьому глибоку власну традицію від джерел становлення, високу академічність і науковість.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова – один із найстаріших в Україні державних вищих педагогічних нав-

чальних закладів IV рівня акредитації. Відкритий у 1834 році при Університеті Св. Володимира як інститут «казеннокоштных» студентів. Власну назву інституту зафіксовано у Статуті Імператорського Університету Св. Володимира 1842 р. Перший директор — ректор Університету Св. Володимира М. Максимович.

У 1860 р. на базі ліквідованого Педагогічного інституту були створені Університетські педагогічні курси, пізніше — Вищі жіночі курси. З 1905 р. тут розпочали роботу вечірні жіночі курси, а згодом — жіночі курси іноземних мов. У 1908 р. з метою підготовки вихователек дитячих садків було засновано вищий жіночий навчальний заклад, який назвали «Фребелівський інститут».

Різноманітні педагогічні заклади засновувались, як правило, за участю і допомогою працівників Педагогічного інституту, який існував у лоні Університету Св. Володимира. А в період післяреволюційного реформування освіти України, практично всі вони увійшли до складу новоствореного закладу — Київського інституту народної освіти, якому було присвоєно ім'я М. П. Драгоманова.

Таким чином у 1920 р. на основі історико-філологічного, фізико-математичного факультетів ліквідованого Київського університету, Київських вищих жіночих курсів, Київського учительського інституту, Київського Фребелівського педагогічного інституту та інших просвітницьких закладів створено Київський інститут народної освіти (КІНО) ім. М. Драгоманова у складі двох факультетів шкільного і дошкільного.

У 1930 р. навчальний заклад реформовано у три інститути: соціального виховання, професійної освіти, фізико-хіміко-математичний. У 1933 р. інститути соціального виховання і професійної освіти перетворено на Київський педагогічний інститут. З 1936 по 1991 рр. він існував як Київський державний педагогічний інститут ім. О. Горького, а з 1991 рр. — як Київський державний педагогічний інститут ім. М. Драгоманова.

У 1993 р. інститут було перейменовано в Український державний педагогічний університет ім. М. Драгоманова. У 1997 р. Указом Президента України навчальному закладу надано статус національного.

Сьогодні університет має у своїй структурі 20 інститутів, 122 кафедри, на яких навчається близько 20 тис. студентів і працюють 1500 викладачів, поміж яких більше 250 докторів наук, професорів та 630 кандидатів наук, доцентів. Серед викладачів НПУ — 98 осіб мають почесні звання, а саме: Заслужених працівників освіти України, Заслужених діячів науки і техніки України, Заслужених працівників культури України — 79 осіб, 12 — Народних та 7 — Заслужених артистів України. Це не лише поважна структура, але й велика родина, яка об'єднує покоління педагогів, вчителів, науковців.

В університеті готують кадри із більш ніж 116 спеціальностей, які охоплюють спектр педагогічних, а також такі необхідні сучасному сус-

пільству спеціальності, як: екологія, соціальна робота, правознавство, політологія, економічна теорія, дизайн, переклад, туризм, менеджмент, соціологія, психологія. Випускники НПУ імені М.П. Драгоманова працюють у більш ніж 20 країнах світу.

Діють 35 науково-педагогічних шкіл. Функціонує аспірантура (70 спеціальностей), докторантура (31 спеціальність), 21 спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

НПУ сформувався як науково-педагогічний мегаполіс, у комплексі якого функціонують дитячі дошкільні заклади, загальноосвітні школи, інтернатні установи, професійно-технічні училища, гімназії, ліцеї, коледжі, інститути. Університетом сформована система філій в Україні та за її межами, започатковано 36 навчально-консультаційних пунктів.

У 2011 р. саме в НПУ засновано Асоціацію ректорів педагогічних університетів Європи, а у 2013 членами Асоціації підписано Педагогічну Конституцію Європи – документ, який за оцінкою представників Європейського Парламенту є співрозмірним з Лісабонськими та Болонськими домовленостями, який декларує аксіологічну платформу підготовки «Нового вчителя» для об'єднаної Європи ХХІ століття.

Нині світ пронизують глибокі глобалізаційні процеси. Зросла трудова міграція. Значно збільшився обсяг біженців, інтенсивність міжнародних наукових і культурних комунікацій. Цілком закономірним, хоча й вкрай небажаним явищем, є факт збільшення суперечностей, конфліктів, зіткнень на основі етнічних, національних, релігійних, майнових, расових та інших розбіжностей. Безконтрольність та запущеність ситуації нерідко досягає такого рівня, що пересічна людина відчуває себе покинутою у світі соціокультурних реалій. Вчитель має навчити, сформувати в особистості здатність до міжкультурних комунікацій, сприйняття іншої культури й способу життя, як таких, які мають право на існування одночасно зі своїм власним світом, виховати толерантність як головну світоглядну установку у ставленні до представників інших народів і культур. Майбутній вчитель повинен мати ґрунтовні знання про світ, його суперечності, перетин геополітичних інтересів, стратегію зовнішньополітичного курсу власної держави, вміти донести все це до учня.

Тому стратегічною метою розвитку НПУ визначено комплексну підготовку конкурентоспроможного педагога, здатного працювати на рівні сучасних освітньо-виховних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство.

Університет є центром міжнародної науково-педагогічної співпраці з університетами і науковими установами Білорусі, Болгарії, Великої Британії, Вірменії, Грузії, Китаю, Німеччини, Польщі, Росії, Румунії, Словаччини, США, Франції, Швеції та ін. У структурі НПУ функціонує Україно-американський гуманітарний інститут «Вісконсинський

міжнародний університет (США) в Україні». Засновано Міжнародний благодійний освітній фонд імені М. Драгоманова.

Безмовно високий професіоналізм учителя неможливий без вільного володіння мовними стратегіями. Через молодь, яка володіє іноземною мовою, держава розширює і поглиблює свої контакти із зовнішнім світом, збільшує можливості вивчення досвіду і культури інших країн, запозичення ідей, обміну інформацією, демонстрації себе на міжнародній арені. Вона «відкривається для світу» і одночасно робить світ прозорим для власного розуміння, відкритим до співпраці.

Наші студенти проходять стажування в зарубіжних вишах партнерах, освітніх і дослідницьких центрах. Понад 600 викладачів і студентів університету щорічно беруть активну участь у міжнародних конференціях, симпозіумах, круглих столах та інших наукових і науково-практичних заходах.

Освоєння власної історії, а тим більше «світу іншомовного» найбільш продуктивно реалізується через систему навчального дискурсу, потреба в якому є такою ж актуальною, як і оволодіння сучасними мовними стратегіями. Формування у майбутнього вчителя «компетенції дискурсу» є завданням першочерговим і невідкладним.

Орієнтація педагогічного університету на формування таких технологій дасть суспільству вчителя, який виховає плеяду талановитих пошуковців істини, самостійних і впевнених у собі творчих особистостей, які забезпечать інноваційний розвиток держави і суспільства, як того вимагає сучасна епоха.

Сьогодні стратегічні цінності Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова — це людиноцентризм, єдність національних і загальнолюдських пріоритетів, академічна чесність, пріоритет науки, відповідність якості освіти європейським освітнім стандартам, пріоритет молодіжної політики та демократизація управління.

Ми переконані, що до Храму духовної єдності цивілізації можна прийти лише під проводом вчителя, спираючись на пріоритети, відшліфовані історичним досвідом людства.